

המוקד להגנת הפרט

مركز الدفاع عن الفرد

רחוב אבו עוביידה 4
ירושלים 97200
טל. 02.6283555
פקס. 02.6276317

شارع أبو عبيده ٤
ألقدس ٩٧٢٠٠
هاتف. ٠٢. ٦٢٨٣٥٥٥
فاكس. ٠٢. ٦٢٧٦٣١٧

mail@hamoked.org.il
www.hamoked.org.il

תאריך: 19.10.2023
בתשובה נא לציין: 125523

Pniot.tzibur.il@gmail.com

דחוף!

לכבוד
יהודה פוקס
המפקד הצבאי לאזור
הגדה המערבית

[שלום רב,]

הנדון: **מניעת כניסה גורפת למרחב התפר וצמצום חופש התנועה של תושבי הקבע של מרחב התפר מאז פרוץ המלחמה ביום 7.10.2023**

1. המוקד להגנת הפרט הוא ארגון זכויות אדם המטפל, בין היתר, בהגנה על חופש התנועה של פלסטינים תושבי השטחים הכבושים, ובכלל זה, בכניסתם של פלסטינים לשטחי הגדה המערבית שהוכרזו כ"מרחב התפר".
2. מאז שפרצה המלחמה הנוכחית ביום 7.10.2023, במוקד להגנת הפרט התקבלו תלונות על מניעה גורפת מחקלאים, מבעלי עסקים ומפועלים המחזיקים בהיתרי כניסה למרחב התפר להגיע לאדמותיהם ולמקומות העבודה שלהם שבמרחב התפר, וכן על הגבלות משמעותיות על מעברם של תושבי הקבע של מרחב התפר בגדר ההפרדה. על פי עדויותיהם של בעלי היתרי הכניסה למרחב התפר המיוצגים על ידי המוקד להגנת הפרט, מאז פרוץ המלחמה, השערים החקלאיים והשערים העונתיים שבגדר ההפרדה אינם נפתחים כלל; בעלי היתרי הכניסה למרחב התפר לצרכים חקלאיים ולצרכים מסחריים מנועים מלעבור במחסומים שכן נפתחים; ותושבי הקבע של מרחב התפר כפופים להגבלות חדשות לגבי מעבריהם בגדר ההפרדה.
3. כך, למשל, **בעלי אדמות** במרחב התפר מסרו למוקד להגנת הפרט כי שער קפין 436 שבגדר ההפרדה סגור לגמרי מאז יום 8.10.2023; אין מעבר לבעלי היתרי כניסה למרחב התפר לצרכים חקלאיים בשער טורה 300, במחסום ברטעה 356, בשער באקה אלשרקיה 526 או במחסום צופים 1037; שער עקאבה 408, שנפתח ברציפות מאז יום 27.9.2023 לצורך המסיק, סגור מאז יום 8.10.2023, וכך גם שער דיר אלגצון 623 ושער עתיל 609; והשערים העונתיים מגן דן ועאנין 214, שאמורים להיפתח בימים אלו לצורך מסיק הזיתים, נותרו סגורים. למיטב הבנתנו, מדובר במדיניות כללית, של מניעת מעברם של חקלאים פלסטינים בכלל השערים והמחסומים שבגדר ההפרדה, והתופעה אינה מתמצה בשערים ובמחסומים הספציפיים המוזכרים כאן.
4. מעבר לפגיעה האינהרנטית שבמניעת הגישה של החקלאים לאדמותיהם שבגדה המערבית, בימים אלו יש צורך דחוף בהשקיית האדמות החקלאיות שבהן גדלים עצי פרי, כגון פירות הדר, אנונה, גויאבה ואבוקדו. כמו כן, אנו מצויים בדיוק בעונת הקטיף של הפירות האמורים ואם החקלאים לא יקטפו כעת את הפירות שלהם, הם יאבדו את כל היבול של השנה כולה. בנוסף, כידוע, עונת מסיק הזיתים כבר החלה ובעלי מטעי הזיתים חייבים למסוק את הזיתים שלהם בתקופה זו, או

המוקד מודה למאות האנשים והגופים בישראל ובעולם התומכים בפעילותו. עיקר המימון מקורו בישויות מדיניות זרות.

Founded by Dr. Lotte Salzberger
Registered Association
מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
עמותה רשומה
استسهة دلوطة زلتسبرغر -
مكتب الشكاوي - جمعية مسجلة

שיבולם כולו ירד לטמיון. כלומר, מדובר בימים הקריטיים ביותר לעיבוד האדמות והנוק שייגרם לחקלאים ממניעת הגישה שלהם לאדמותיהם בתקופה זו יהיה בלתי הפיך.

5. עניין נוסף שנמסר למוקד להגנת הפרט ממרשיו הוא כי מאז פרוץ המלחמה, נמנע מבעלי עסקים ופועלים העובדים בברטעה אלשרקיייה ומחזיקים בהיתרי כניסה למרחב התפר לעבור במחסום ברטעה 356, כך שאין להם כל אפשרות להגיע למקומות העבודה שלהם לצורך פרנסתם.

6. באשר לתושבי הקבע המתגוררים בתוך מרחב התפר, מהתושבים נמסר כי תנאי המעבר שלהם בגדר ההפרדה הורעו מאז שהחלה המלחמה, באופן הפוגע בחופש התנועה שלהם.

7. למוקד להגנת הפרט נמסר כי מאז פרוץ המלחמה, צומצמו שעות הפתיחה של שער טורה 300, המשמש את תושבי אלד'הר אלמאלח. בעוד שלפני המלחמה, השער היה נפתח בין השעות 7:00 ל-21:00, כעת השער נסגר בשעה 18:00.

8. באשר למחסום ברטעה 356, לפני המלחמה המחסום היה נפתח בכל ימות השבוע, בכל שעות היממה, והתאפשר מעברם של כלל תושבי הקבע של מרחב התפר ברכב. מאז שפרצה המלחמה, המחסום נפתח רק בין השעות 6:00 ו-16:00 להולכי רגל ובין השעות 6:00 ו-18:00 לכלי רכב, ובנוסף, מעברם של כלי הרכב צומצם לרשימה של מאה כלי רכב בלבד, שרק להם מתאפשר לעבור במחסום. מכסה זו, של מאה כלי רכב, כוללת לא רק את תושבי הקבע של המובלעת – אוכלוסייה המונה אלפי אנשים – אלא גם נותני שירותים המגיעים למובלעת מבחוץ, כגון עובדי המועצות המקומיות, רופאים ומורים העובדים במרחב התפר, כך שמדובר במכסה מצמצמת ופוגענית ביותר.

9. באשר לשער באקה אלשרקיייה 526, שער זה משמש, בנוסף לחקלאים, גם תושבים מנזלת עיסא המתגוררים בתוך המובלעת שבמרחב התפר ומחזיקים בתעודות תושב קבע. עד לאחרונה, שער זה היה נפתח ברציפות לאורך כל היום, בכל ימות השבוע. אולם, מאז שפרצה המלחמה, השער נפתח רק פעמיים ביום, בשעה 8:00 ובשעה 16:00, כך שאפשרותם של תושבי הקבע של המובלעת להיכנס ולצאת מוגבלת ביותר.

10. באשר לשער שוויכה 664, כידוע, שער זה משמש משפחה אחת בלבד (משפחת עמר), שביתה הופרד מיתר בתי הכפר שוויכה על ידי גדר ההפרדה ונכלא במובלעת שבה אין דבר מלבד בית זה. מאז הקמת גדר ההפרדה ועד לפני כשנתיים, השער לא היה נפתח על ידי החיילים, אלא על ידי בני המשפחה עצמם. המינהל האזרחי מסר למשפחה את המפתח לשער ובני המשפחה היו מחויבים להודיע לחיילים בכל פעם שהם פותחים את השער, גם בעת היציאה מהמובלעת וגם בעת הכניסה אליה. לפני כשנתיים הונהג הסדר חדש, על פיו נמצאים חיילים בשער בכל ימות השבוע ובכל שעות היממה והחיילים בודקים את ההיתרים של בני המשפחה בעת מעברם בשער. אולם, עם פרוץ המלחמה, הצבא סגר את שער שוויכה ונעל את בני המשפחה בתוך המובלעת. בני המשפחה פנו לקישור הפלסטיני בעניין, וכיומיים או שלושה לאחר פרוץ המלחמה, חייל הגיע לביתם והודיע להם שהשער ייפתח מעתה רק פעמיים ביום, בשעה 8:00 ובשעה 15:00.

11. הסדר זה הוא מגביל ופוגעני ביותר לכשעצמו ואינו מאפשר ניהול חיים תקינים. אולם, בפועל מצבם של בני המשפחה הוא גרוע עוד יותר מכך – בשל המצב הביטחוני המתוח והדינאמי, בני המשפחה אינם יודעים אם השער בכלל ימשיך להיפתח, ולכן כל בני המשפחה חוששים לצאת בכלל מהמובלעת בה הם מתגוררים, מחשש שכשהם ירצו לחזור, השער לא ייפתח יותר ולא יתאפשר להם לשוב לביתם. על כן, אף אחד מבני המשפחה אינו יוצא כלל מהמובלעת, גם לא לצורך קניית מזון או ציוד חיוני, והמשפחה נעזרת בסיוע חיצוני של חבר לשם כך.

12. אם כן, התושבים המוגנים המחזיקים בהיתרי כניסה למרחב התפר סובלים לאחרונה מפגיעה קשה ביותר בזכויותיהם הבסיסיות – בעלי האדמות מנועים כליל מלהגיע לאדמותיהם, לעבד אותן ולקטוף את פירותיהם, דווקא בעונה הקריטית ביותר בכל השנה; בעלי עסקים ופועלים מנועים מלהגיע למקומות עבודתם לצורך פרנסתם; ותושבי הקבע של מרחב התפר אינם יכולים להיכנס ולצאת מהמובלעות בהן הם מתגוררים באופן שוטף וסדיר וחלקם אף נמנעים לגמרי מלצאת מביתם, מחשש שחזרתם לא תתאפשר. מדיניותכם הנוכחית פוגעת בצורה קשה ביותר בזכויות היסוד של התושבים המוגנים לקניין, לחופש העיסוק, לחופש תנועה ולכבוד.

13. יוזכר כי מדובר בתושבים מוגנים שמחזיקים בהיתרי כניסה למרחב התפר ושעברו אבחון ביטחוני פרטני עובר להנפקת ההיתרים, ושלא הוזנו בעניינם מניעות ביטחוניות שיביאו לביטול ההיתרים שלהם. אנשים אלו אף אינם מבקשים להיכנס לשטח ישראל, אלא לאדמותיהם, למקומות העבודה שלהם ולבתיהם שמצויים בתוך הגדה המערבית (וממילא הסגר שהוחל על הגדה המערבית אינו רלוונטי לעניינם).

14. בית המשפט העליון קבע כי ההקמה של גדר ההפרדה בתוך הגדה המערבית, והסגירה של השטחים שנחסמו על ידי הגדר בפני פלסטינים, פגעו בצורה קשה בפלסטינים בעלי הזיקה למקום, ולכן מחובתכם לקבוע הסדרי מעבר בגדר ההפרדה שיצמצמו ככל האפשר את הפגיעה בהם (ראו, למשל, בג"ץ 2056/04 מועצת הכפר בית סוריק ואח' נ' ממשלת ישראל, סעיף 82 (פורסם בנבו, 30.6.2004); בג"ץ 4825/04 עליאן נ' ראש הממשלה, סעיף 16 (פורסם בנבו, 16.3.2006); בג"ץ 9961/03 המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר נ' ממשלת ישראל, סעיף 33 (פורסם בנבו, 5.4.2011), להלן: פסק דין משטר ההיתרים). מניעת הכניסה למרחב התפר, שהוטלה באופן גורף ומתמשך על כלל בעלי האדמות שמרחב התפר, החקלאים המסייעים להם, בעלי העסקים שבמרחב התפר והעובדים המועסקים על ידיהם, והסדרי המעבר המצמצמים שהוחלו על תושבי הקבע של מרחב התפר, אינם עולים בקנה אחד עם חובה זו.

15. כמו כן, הפגיעה הקשה והגורפת בזכויותיהם הבסיסיות של כלל התושבים המוגנים המחזיקים בהיתרי כניסה למרחב התפר, בשל מעשים שנעשו על ידי פעילי חמאס מעזה, ולא על ידיהם, עולה כדי ענישה קולקטיבית דה-פאקטו ואסורה על פי הדין הבינלאומי. איסור זה חל גם בעתות מלחמה וגם כאשר מדובר במעשים מהסוג החמור ביותר, שכן מדובר על אנשים שלא לקחו כל חלק במעשים אלו.

16. גם בתקופות הקשות ביותר, החובות של המפקד הצבאי כלפי האוכלוסייה המוגנת עומדות בתוקפן, כולל החובה לשמור על זכויות היסוד שלהם, לפעול במידתיות ולהימנע מפגיעה בחפים מפשע.

17. על כן, נבקש כי יבוטלו ההגבלות הקשות והגורפות שהוטלו על מעברם של בעלי היתרי הכניסה למרחב התפר בגדר ההפרדה.

18. לאור דחיפות העניין, בכוונתנו לפנות לבית המשפט במהלך השבוע הבא אם מצב זה ייוותר על כנו.

בכבוד רב,

[תהילה מאיר, עו"ד]